

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI NAPILAP.

Előfizetési díj: Egész évre 12 ft., félévre 6 ft., negyedévre 3 ft.
Előfizetések és hirdetési díjak helyben és vidékről a szerkesztőséghez küldendők be.
 Helyben előfizethet: a szerkesztőség, a kiadó-hivatalnál, Demjén L., Keresztény P. kereskedéseiben
 Egyes szám ára 5 kr. o. é.
 Szerkesztőség és kiadó-hivatal: belső-tordautca szögletén, Csapó S. kereskedésével szemben, I-ső emelet, feljárás a kaputól jobbra.

Hirdetési díj: öt hasábos garmond sorért 6 kr. s egyszeri beiktatás után 30 kr. bélyegdíj.
Hirdetések felvételnek: Helyben: a szerkesztőség, a kiadó-hivatalban, Demjén László könyv- és Keresztény Pál papír-kereskedésében. Bécsben: Haasenstein és Voglernél (Neuer-Markt 11 sz.), Oppelik Alajosnál (Wollzeile 22. sz.), Rudolf Mosse officiel. Zeitungs-Agent (Stadt, Seilerstätte 2), Pesten: Haasenstein és Vogler Uritca 13. Lang et Schwarz, Fűrődutca 1. Süddeutsche Annoncen-Expedition Stuttgart.
 Nyilttér sora 20 kr.

Előfizetés

„Kolozsvári Közlöny“-re. Megljen naponként egész nagy iven.

Előfizetési árak: egész évre 12 ft o. é.
 kilencz hóra 9 „ „ „
 félévre 6 „ „ „
 évnegyedre 3 „ „ „

Az előfizetések egyenesen a szerkesztőség-hez küldendők be.

A „Kolozsv. Közlöny“ szerkesztősége.

A vallások autonómiaja.

Politikai lapban tüzetesen erről szólni, csodálatosnak tűnhetik fel; de én mint objektiv észlelő, a nálunk politika és vallás közt levő szoros kapcsolattal s a küszöbön álló katolikus gyűléssel indokolom.

A katolikusok a kereszténységnek nemzetünk között elterjesztése alkalmával a legfőbb kormányhatalommal egyesítették érdekeiket s kézen fogva, egymást segítve haladtak a reformációig, mely őket Európa több országában — így hazánkban is, — némileg meggyengítette.

A török uralom kiszorítása hazánkban Austria megerősödését s a katolikusoknak a kormányon újiból szövetekezést tette előnyössé a mi rájuk nézve számos egykori veszteségek kárpótlását eredményezte.

De az autoeratai kormányzás helyett a mivel Európában a felelős kormányzat behozatala által a katolikusok helyzete ismét megváltozott. A katolikus vallás uralkodók neveltetésöknél fogva mindig ragaszkodó előszeregettel viseltettek az anyavallás iránt, a mit a más meg más vallású felelős miniszterektől kívánni s feltenni sem lehet.

Mi volt természetesebb, mint az hogy a katolikusok a változott viszonyok közt önügyeik önálló intézhetőségét kívánják. Ha az uralkodó személyes hajlamait követhetné, ha tanácsában arányos számmal lennének mindig saját vallású hívei, nem lenne indokolt az elválás. De így, midőn az ország kormányzóinak, a minisztereknek kiválasztásánál a vallásról kérdés sem lehet, a hitfelekezet autonómiaira törekvését valóban nem lehet csodálni.

Sőt még ha a miniszter mindig vallásukon levőkben lenne is, akkor sem állana másképen a kérdés. Mert a miniszter nem egyedül hajtja végre szándékát, ott van 30—40 tisztviselője, kik nem gépek, nem automaták, hanem a cselekvés és elhatározás bizonyos, törvényes szabadságával bírnak, befolyásuk van gyakran magára a miniszterre is. Nem kívánhatni pedig, hogy protestáns érületű miniszteri tanácsos katolikus érdekek mellett buzogjon, kivált ha azok protestáns érdekekkel ütköznenek össze.

A vallás egy felekezetnél, mint a másnál, hatalmas érdek, ennek nagy mozgó, irányzó, döntő ereje van. Ez jogait érvényesíteni szereti, s tudja minden időben, minden népnél, minden társadalmi osztálynál. Egy láthatlan vékony fonalszál az, mely a földet az éggel egybeköti, de hatalmasabb minden más kötelekekénél.

Ez érdekét támadni meg nem helyes, elnémitni nem lehet, megsemmisíteni nem tanácsos,

Hagyjunk élni kitkit az ő hitében. A vélemény-üldözés nem protestáns elv, legalább nem kellene annak lenni. A mit akarsz, hogy mások veled tegyenek, te is azt tedd másokkal. Ez a keresztény morál. Védje érdekeit katolikus, reformatus, unitarius híven, buzgón, de nyíltan s nemesen. Küzdjenek elvekkal, tudományal, ne a gyalázás szavaival, gyanúsítással, erőszakkal. Én tudom szeretni minden felekezet nemes lelkeit a nélkül, hogy hitére gondoljak.

A katolikusok autonómiaja elvben nem praedjudiciosus a protestánsokra nézve, csak a kivétel módzata teheti azzá. Nekik nem lehet kevesebb joga az államban, mint a protestánsoknak. Ha ezek papi és világiakból alkotott consistoriumaik, zsinataik által iskoláikat rendezik, egyházi törvényeket alkotnak, vagyonaikat azok szerint kezelik, szóval autonóm joggal bírnak saját egyházuk ügyeiben: miért lenne a katolikusokra nézve tilos, vagy éppen bűn e célra törekedni? A törvény ezt nem tiltja, a protestánsoknak gátolni nincs érdekükben.

Ha a katolikus halad a vallási liberalizmus terén, ezen csak örvideni lehet és kell.

A katolikusok kebelében tömérdek tudományos mivel, elfogulatlan, tiszta fejű, szabadelvű férfi van; papságának nagyobb része felvilágosult, erős polgári érzés él szívében s a közvélemény nyomását természetlen élete miatt érzi, még nők érületé is mutatja a világi irodalom nagy átalakító hatását. A régi bigottság kevés vidéken van meg. A műveltség hatalmasan terjed. Most consistoriumot alkotnak s vagyonaikat, iskoláikat a nevelés és oktatás ügyét egyházi és világi elem együtt intézi majd e consistoriumok presbyteri tanácsokat állítanak az ekkleziákban, az önmunkásságra ébredt ekkleziák az esperestségek átalakítására hatnak, vidéki zsinatok fognak tartatni épen úgy, mint a protestánsoknál; ezekben a szabad szellem, a magok vallási ügyeik és érdekeik iránti érdekelttség tovább terjed és fejlődik, s egy pár évtized múlva elő lesz készítve az általános zsinatok tartásának utja és szükségessége.

Miért kellene őket gúnyolni, gyanúsítani, gátolni egy ily pályára indulásuk kezdetén?

A katolikusoknak rendezni kell saját ügyeiket — ez náluk is a közvélemény szava és kívánsága. A kérdés csak az: ők kezdeményezték, maguk bajták végre, vagy az időre, hitfelekezetök egyes tagjaira bizzák, vagy épen protestáns izgatásoknak engedjék át a küzdelem terét. Mindezek azt hihetően nem a köznek javára és érdekében hajtánák végre. Én azt hiszem, ők az idő sürgető intését, s a belreform halaszthatatlanságát átlátták, s arra komolyan el vannak határozva.

Ennek eszköze náluk az Autonómia. Most megteszik a legelső, legsürgetőbb javításokat, a mikre az elmék el vannak készülve, majd szükségképen elkövetkeznek a fontosabbak. Ne kívánjuk gátolni már legelső reformlépéseket.

Egy nem katolikus.

Legujabb táviratok.

Bécs, april 29. A birodalmi tanács delegatiójának budget választmánya a hadi-budget felletti jelentést jóvá hagyta és a haditengerészet rendes költségvetését többnyire a kormányjavaslatival megegyezőleg elfogadta; a legjelentékenyebb

törítés 98,000 forint, mely a „Donau“ corvette-hajóra volt szánuva. A rendkívüli költségvetésben számos tétel a kormány javaslata szerint elfogadtott; az „Erzherzog Carl“ és „Tegethoff“ csamatate-hajókra tett követelések kitöröltettek.

Bécs apr. 29. A német koronaherceg és hercegnő s Frigyes Vilmos porosz herceg d. u. 5³/₄ órákor ide megérkeztek; a pályaudvarban diszörség volt felállítva, katonai zenekarral, a császár, Károly Lajos és Lipót főhercegek porosz egyenruhában voltak; a többi összes főhercegek, a walesi és Arthur hercegek, a porosz követség, Maroscic tábornagy és számos tábornokok a kísérettel várták a megérkezést; a salon-kocsi megérkezésekor, mely dusan vala feldisítve, a katonai zenekar a porosz néphymnust játszta, ekkor a császár a salonkocsiba lépett, üdvözlé a koronahercegnőt, a koronahget megölelte, s ezután a koronahget a kocsiból kikísérte; miután a mindkét részről kíséret bemutatva lön, a koronaherceg Wales herceggel és a többi legfőbb uraságokkal a készen álló udvari kocsiába léptek és az udvari várpalotába hajtattak; mind a pályaudvarban, mind azonkívül az utcákon, hol a legmagasabb uraságok keresztül kocsiztak, a rémitő embertömeg sorfalat képezett és az uraságokat lelkes „Hoch“-al üdvözlé.

London, april, 29. Cullen érsek pásztorlevélben kárhöztaja a katolikus ellenes törekvéseket és fölhívást bocsátott ki a katolikus Uniohoz való hozzájárulásra.

Uj-York, april 29. A Modoc-indiánok támadólag léptek föl, da Garry mellett a kormány csapatok által megverettek. Manitonban zavaroktól tartanak; 700 Yankton- és Toton- indian fenyegeti a gyarmatokat.

A Skene-féle szerződés ügyében kiküldött enquete bizottság jelentése.

A felelet abban foglalható össze, hogy a consortium által szolgáltatott tárgyak a cs. k. katonai igazgatóság által követelt mintapéldányoknak teljesen megfelelők, s hogy a csapatparancsnokságok erre vonatkozó ítéletei általában kedvezők; hogy azonban mégis, tekintettel a mai szigorubb szolgálata, a használati idő megrövidítése vagy erősebb anyag használata iránt is nyilatkoztak óhajok, a melyeknek részben kívánatos keresztülvitele azonban mindenekelőtt alkotmányosan megajánlott nagyobb födözetet igényelne.

Az második kérdésre: a szolgáltatott tárgyak hány procentje utasított, mint az előirtaknak nem megfelelő vissza, az a válasz adatott: hogy a kérdéses 1/3 szám évről évre csökkent s míg 1870-ben 6.95 volt, 1871-ben 4.48 lett, 72-ben pedig csak 2.95 volt, oly csekély százalék, mely az előbbi rendszerekben tapasztaltakhoz képest igen kedvezőnek mondható.

Harmadik kérdés: Az összes szolgálmány hány százalékaival maradt évenként a consortium hátralékban, s miért engedtetek el neki a kikötött büntetéspénzek.

Felelet: E kérdésben a cs. kir. katonai igazgatóság mind minden egyes szállitmány szállítási hányadáról, mind a kivetett büntetéspénzekről többszörös és terjedelmes táblázatokat terjesztett elő. Minthogy azonban ezek azon állítást igazolják, hogy a hátralékok egészben véve csekélyek voltak, s a kikötött büntetéspénzek csak az okból engedtetek el, mert az elkésések — alig számbavehető kivétellel — a consortium mulasztásán kívüli okokból eredtek, e bizonyítás részletezésétől felmenthetőnek vélem magamat.

Negyedik kérdés: Vajon oly helyzetben van-e

a társaság, hogy háboru kitörése esetén az egyezmény értelmében elvállalt kötelezettségeinö eleget tehet? És mennyire becsülük általában a társaság szállítási képességét a hagseregi mozgósítás esetén a mennyiséghez és az időhöz képest? Vajon szükséges-e vagy nem, mozgósítás esetére más szállítási módrol is gondoskodni?

Felelet: A cs. k. katonai igazgatóság elég indokkal véli azon teljes bizalmat ápolhatni, hogy a consortium háboru esetén is megfelelhetend kötelezettségeinek. Előállitania kell ugyanis 10 hét alatt 30 pctet lábbeliekben s 12 pctet egyéb fölszerelésben, összesen 5 1/2 millió értékig, ezenfelül helyre kell állitania az árucautóit 3 millió erejéig. Már is szolgáltatott 10 millió értékűt egy év alatt, s fél év alatt — a békeszükséglet beleértésével — 13 1/2 milliónyi felszerelési és ruhaszükségletet készíthet. Hogy azonban háboru esetén kellen-e más felszerelési mód, a mozgósítás mérvétöl függend.

Ötödik kérdés: Hogy viszonylanak a consortiumnak 1870, 71. és 72-ben fizetett árak azokhoz, melyek ugyanazon szállitmányokért 1867. 68 és 69-ben, s 67-ben és 68-ban magáért a nyers anyagért fizetettek.

Felelet: A cs. kir. katonai igazgatóság egy terjedelmes táblázati áttekintést szolgáltatott, a melyben a főszállitmányok úgy mai, mint egykori árai láthatók. E táblázatok tartalmát összevonnai teljes lehetetlen lenne; elégséges azonban az magában, ha egyes cikkeknel az előbbi időszakban nagyobb ár fizetettél ugyan, a legnagyobb résznel azonban az árak ma nagyobbak.

Hatodik kérdés: Teljesítette-e a consortiam a szerződésben kikötött azon kötelezettségét, hogy Brünnben, Grácban s Ó-Budán az átvett fölszerelési intézetek jókarban tartassanak?

Felelet: A monnott három város kedvezőtlen munkáviszonyai, a nagy munkadíj s a budai munkáshány folytán ugyan lehetlenné vált amez intézetek terjesztése, s meghiusult a Szimmeringben tervezett nagyobb etablissement létrehozatala is, mindennek dacára azonban a lehetőséghez képest a három városban is történik a felszerelés, s szem előtt van tartva azon telepek nagyobbításai is.

Hetedik és nyolcadik kérdés: Mely cikkeknel szükséges még az általános fejlődés s nagyobb szállítási képességü etablissementok föllállitása, s mennyiben látszik szükségesnek némely cikkek és iparágak különválasztása a sereg fölszerelésének érdekében?

Felelet: Nagyobb szállítási képességü telepek föllállitása szükséges a bőkészletre, a ló- és ágytakarókra, paszománt munkákra s fémműekre, s szükséges lenne, mennyiben a consortium gyárainak növelésére nem lenne hajlandó, ezek külön választása is.

Kilencedik és tizedik kérdés: A szállitmányok szétosztása vidékek, vagy a sükséglet s termelés helyei szerint megengedhető s kívánatos-e? És némely cikkek szállitásának egyes tájakra vagy vidékekre szoritása vonná-e maga után a költségek emelkedését s a cikkek jobbulsát?

Felelet: A cs. kir. katonai igazgatóság kötelessége a kezelés s az ellenörzés szempontjából, valamint a sükséglet biztosságából a központositás rendszere mellett megmaradni, mert a szállitmányok egyes vidékek szerinti szétosztása a szállítások szelforgácsolását vonná maga után, a tehetős szállítók vállalkozásának megnehezítésével s a készletben levő anyag iránti tévedésekkel járna. A nyerstermények ma is jobbára a termelési helyeken vásároltatnak, egyes vidékek elkülönzése az általános ellátási sükségletöl azonban már azért is lehetetlen, mert a mai iparviszonyok között a két

birodalomrészt egy helyen sem lehetend minden ruházati és felszerelési tárgyat előállítani, s ha még akadna is egy-egy vállalkozó a monarchia valamely elzárt részén, mégis szükséges lenne még annak is nem egy tárgyat máshonnan beszerezni: ez tehát másod kézből vásárolna, a mi az árakat emelné.

Tizenegyedik kérdés: Mely tárgyakat készít maga a consortium, melyek iránt köt alszerződéseket, s melyeket vásárol?

Felelet: Maga készíti a gyapot és posztóból készült tárgyakat teljesen, azonfelül a vászonmüvek egy részét. Maga készített minden lábbelit, minden szíjgyártó, nyerges, konyha, tábori edény, nadrág- és kabátgomb munkát s egy részét a ruházati tárgyaknak varrógépen. Ugyazintén a ruhadarabok kiszabását. Minden egyéb anyag szabad vásárlás, s minden egyéb munkát magániparosok és fenyítő intézetek után eszközöltetik; végre takarókról paszomántruhákról, s a requisitók s az esetleges szükségletek egy részéről alvállalkozók után gondoskodik.

Tizenkettedik kérdés: Történt-e, hogy a consortiumnak idegen földről kellett cikkeket hoztatnia, s hogy lehet ezt megakadályozni?

Felelet: A bőr hiánya folytán 1870-ben Angolországból hozatott bőr.

Tizenharmadik kérdés: Mely módosításokat tart a cs. kir. katonai igazgatóság az egyezményen szükségeseknek?

Felelet: Oly módosítás, mely jó anyag mellett olcsóbb árakat biztosít, kívánatos lenne.

Tizennegyedik kérdés: Mi érdek folytán van a cautió felszerelési anyagokban elhelyezve?

Felelet: Az áru-cautió fedezi a póttartalék s a tábori szükséglet egy részét; ez lehetővé teszi tehát a gyorsabb felszerelést s egyszersmind kezességet nyújt az egyezmény megtartása iránt.

Gy.-Fehérvár, 1873. apr. 21.

Az erdélyi egyházmegye központja és püspöki székhelye Gy.-Fehérvár nevezetes ünnepeknek és mozzanatoknak szokott színhelye lenni. A múlt évben Ráduly János czim. püspök és nagyprep ost tartotta ötven éves áldozásának jubileumát. Folyó hó 20-án Reinisch Lajos apát és kanonok hasonló ünnepélyének valánk tanui.

Egy agg felszázadra nyuló nyilvános működés oly tetemes részleteket foglal magában, hogy azt nem annyira leírni, mint inkább csak megünnepelni lehet, s még ezt sem kellőképen.

Reinisch Lajos felszázados papi pályáját meghatóan ünnepeltük meg.

Egy férfiú lépett az oltárhoz, hogy a „Te deum“ éneklésével mély hálát mondjon az örök Atyának az elvett jótéteményekért, az agg férfiút ifjabb papjarsai öveztek s hasonló érzellemmel folytatták a „Te Dominum confitemur“ban a meghatott szív, hála-ömlengését a szent mise egész folyama alatt.

Majd jött az ünnepély fénypontja, az alkalmi szent beszéd. Dr. Éltes Károly lépett a szószékre. Megjelenése már félbeszéd volt, mert nem feledte el a hallgató közönség azon hatást, melyet az ő eszméi a nagybőjti szent időszak alatt tartott beszédekben, mindenkire gyakoroltak.

A vasárnapi üdvirat szavaival üdvözle minket mondván: „Békeség nektek“ s főlemlytven azon alkalmat, midőn Krisztus ezen szavakat intézte apostolaihoz s szentleket adott nekik, hogy kiknek megbocsátják bűneit meg lesznek bocsátva, s kiknek megtartják, meg lesz tartva; átment a papi pályára s ezzel kapcsolatban szólott megragadóan s határozott érveléssel a nevelésről.

Beszédeje egy nagy syllogismust képezett. A nagy tételben bebizonyította, hogy a keresztény nevelés fontos és nagyszerű, mert azt maga Krisztus szerezte, midőn mondotta: „Elmenvén az egész világra tanítsatok minden népeket“, s „hagyjátok a kisdedeket hozzám, mert ilyeneké a mennyeknek országa“; mert ezek ő z e ü l szolgálnak az isteni hit igazságai, melyek megvilágosítják az elmét, a szentségek, melyek isteni kegyelemmel töltik el a lelket és erősítik, hogy az örök életre bő gyümölcsöket teremjen; mert fenséges rendeltetése a földi és örök élet boldogságának biztosítása, hogy mindnyájon Krisztust, az utat, igazságot és életet kövessék, s ő t követvén ne járjanak sötétben, hanem az örök élet igéi legyenek náluk; s végül

mert fenségesek a keresztény nevelés eredményei: a gyermeki szív ártatlanságának megőrzése, a szülői szeretet, előjárók iránti engelmesség, hazafiai érzés, nemes lelkesedés, becsületesség és vallásssosság ápolása, a lelki nyugalom, az erkölcsös élet s ez alapon a jövődöbéli boldogságnak élvezete. Következöleg méltán füznek érdemkoszorut annak haláltékaik köré, méltán jutalmaztatik az, ki ily nagyszerű és fontos hivatást huzamos időn keresztül hiven betöltött.

A kis tételben a nap hőse mutata, mint ki ily hivatásnak szentelte életét. Reinisch Lajos ugyan is 1799-ik év május 26-án Csik-Gyimesben született; a középtanodai tanulmányokat Nagy-Szebenben, a bölcsészetiakat Gyula-Fehérvárra végezte. 1823-an mártius 29-én áldozárra szenteltetett, ápril 8-án pedig Szerdahelyre lelkésznek rendeltetvén, a nép nevelés terén működését megkezdette. 1824-ben a nagy-szebeni Teréz-árvaházi növendékek lelki atyja s az erdélyi keresztény kath. népiskolák főigazgatója lett, 1842—1849-ig pedig az árvaház igazgatói hivatalának terheit viselte. A 49-ki események ő t is elsodor-ták a nevelés nehéz, de szép pályájáról s sok más bajtársal együtt vele is a fogság keserű kenyerét izlettették meg. Azonban az isteni gondviselés az ur szőlőjében fáradhatlanul működő munkást a börtön sötéttségéből ismét a szabadság napvilágára hozta, hogy előbb Szász-Régenben mint lelkész, később az egész marosi kerületben mint esperes a népiskolák ügyét kezébe vegye s a népnevelést az utolsó évek romlásainak hamvaiból ugyszolván ujéletre hívja. 1855-ben az erdélyi székeskáptalan tagjává levén, majd mint a Szent-István-finövelde igazgatója, majd mint az erdélyi elemi iskolák főtanfelügyelője, majd mint székes-egyházi s kerületi főesperes soha meg nem szűnt kitartó fáradozással működni a népnevelés rögös pályáján.

A zártételben szönek következtetéseket von. Ha nagyszerű és fontos a nevelés ügye, s ha Reinisch Lajos ezen ügyben önfeláldozó munkásságot tanusított, akkor méltán érdemli meg a jutalmazást, méltán vivja ki minden jók elismerését. A jutalmat ugyan emberektől alig lehet várni, Isten a legfőbb jutalmazó. Azonban vele mégis mindkettő megtörtént; a hazafiak elismerték érdemeit mindenütt, a földi király megjutalmazta, midőn majd kanonoknak kinevezte, majd pedig apát méltósággal diszította föl; a menynei király a z Isten is megjutalmazta, midőn az életben kegyelmével támogatta s ötvenévi áldozásának jubileumát megérni engedte, ugy annyira, hogy ma mindnyájan ismételhetjük azon szavakat, melyek egy alkalommal hozzá voltak intézve: „Igy van megtisztelve, kit a király megakar tisztelni.“

E beszéd egyéb részletei, jelesen pedig a szónoknál otthonos szép hasonlatok és képletek épen ugy, mint a tárgy átérzettségéből származó nemes tűz az emelkedettség tetőpontját érte el a zárszóban, midőn az ünnepelt férfiút visszavezeté az oltárhoz, hogy a szent mise tovább folytatásában ajkai hálát rebogjenek az isteni gondviselésnek az elvett javakért, hogy imái áldást esdekeljenek le az égtől anyaszentegyházunkra s annak látható fejére, hazánkra és felséges Királyunkra, erdélyi egyházunkra s annak jelenlegi főpásztorára, hogy ő is egészségsben érhesse még felszázados papi pályájának nemsokára bekövetkező dicső jubileumát, ugyszintén a már hasonló ünnep örömet élvezett Ráduly János választott püspök és nagy prépostra, a káptalanra, papságra, a városra és a jelen levő kedves hívőkre.

A vallási szertartást délutáni 1 órakor sok terítékü ebéd követte, melyen kedélyes pohárköszöntések történtek. Főpásztorunk ő exoja az ugyanezen nap menyekzői ünnepélyt ülő fejedelmi párt, Gizella főhercegnő és Luitpold bajor herceg boldogságáért emelt poharat. A hasány éljenzés hullama lecsendesülvén ugyancsak ő excellentiája Reinisch Lajost köszöntötte fel mély érzellemmel s ép oly szép, mint hatásos eszmemenettel Ráduly János püspök ő excellentiáját köszöntötte, kitől megfelelő viszonzást nyert. Hubacssek Ádám a várparancsnokot, a várparancsnok a papságot éltette.

Most újra a nap hőse lett a köszöntések központja. Joksmán Nándor a m. kir. törvényszék nevében, Biró Béla a gymn. tanártestület nevében, Beke Antal a papnövelde nevében, Csávási József az ügyvédek nevében, Éltes Károly a helybeli főelemi tanítók nevében üdvözlék ő t. Ezen kívül a n.-szebeni egyházközség távira

lag a nap ünnepelt férfiát, Kovács Ferenc a katonaság képviselőit köszöntötte. Érdekesek voltak még Rengelrod J. cs. kir. nyug. hadbiztos latin köszönetesei időt jelentő mondatokban, melyek közül nevezetesebbek a következők: Fogarasy Mihály ő exojára: MIChaEL DVPLEx TranssylvanIae ProteCtor. TIBI prInCeps sapIens ArChiepIscopI spLenDor proXIMVs. — Reinisch Lajosra: Laetare In Vno TrIno MariaqVe seCVnDITIs CanonIce abbas pIe. — A clerusra: CLero eXEmPLaRi, gregI plo VnItas perennIs, LaetIIfa.

Az ünnepély egyéb részletei is általában mindenkit közörmömmel töltöttek el, s a mint a jubilaris férfi minden feléje irányuló jó kívánatot szívélyesen, de szerényen viszonzott, akként mi is mindannyiszor bensőleg öhajtoztuk, hogy ő t az Isten körünkben még sokáig éltesse. B. B.

Külföldi hírek.

Münchenben apr. 28-kán d. u. történt Lipót hg és Gizella hgné ő kir. fenségeik ünnepélyes bevonulása, roppant nép összetódulása mellett. A két óráig tartott hófuvatag rögtön megszűnt s szép derült idő kezdvetett a bevonulásnak. A pályaudvarban a magas, ujon összekelt pár, a felső bajorországi kormányelnök, gr. Moly főszertartásmester, Pfretschner államminiszter, a városi parancsnok, a rendőrigazgató s a közlekedési intézetek főigazgatója, valamint számos udvari hölgyek által fogadtatott. Lipót hg és Gizella hgné felültek a hat szürke ló által huzott pompás uj királyi diszkocsiba s egy vértés század kísérete mellett a királyi palotába mentek. Az összes utcák ünnepiesen voltak díszítve. A Károly-téren egy páholy volt felállítva a polgármester, a várostanács s mintegy negyven fehérbe öltözött fiatal leány számára, kik a megérkező pár felé virágokat hintettek. A diszkocsi megállapodott az osztrák néphymnus hangjai közt a polgármester dr. Erdhardt a kocsihoz lépett, s levett főveggel beszédet tartott a magas ujon összekeltekhöz, melyben München város szerencsekívánatait fejezö ki. Erre hangsulyozá, hogy a Wittelsbachok dynastiájának ünnepei a bajor népnek is ünnepei, hogy Gizella főhercegnő nemsak felséges szülőit, hanem szülőhelyét is oda hagyá, mindazonáltal nem jön idegen városba, mivel ő ugyanazon nyelvet beszéli, s mivel München a felséges anya az austriai császárné szülőhelye. A polgármester Gizella hgnének a leányok egyikével egy virágkoszorut nyujtatott át, s azon reménynek adott kifejezést, hogy a magas hölgy az Izar partján csakhamar otthoniasan érzeni magát. Rövid szünet után Lipót hg. messzire elhallatszö hangon a polgármester beszédére körülbelöl így válaszolt: „Polgármester ur, fogadjá ön saját, s a hgné nevében a legszivesebb köszönetet ama szép fogadásért, melyet ön számunkra készített. Fejezö ki ezen köszönetet München városának is. Mondja meg ön München városának, hogy a mai nap éltünk legszébb napjai közé számítandó s hogy ezen barátságos fogadás sokat teend arra, hogy a hgné mátol fogva magát itt otthoniasan érzeni.“

A polgármester háromszoros öljen kiáltást kezdett, mely a palotáig hangzott el, s a magas ujon összekeltekhöz által köszönettel viszonztatott. Lipót hg. és Gizella hgné, örömsugárzó arcot mutattak. Lipót hg. a bajor ezredesi egyenruhát s Gizella hgné kék fehér uti ruhát s kék fődött kalapot viselt.

A palota fekete lépcsözetének alján a magas ujon összekeltekhöz a királyi ház hercegei s a szolgálattelvő hölgyek által fogadtattak, s a királyi épület lakosztályaiba kísértettek, melynek bejárásánál a király, az anyakirályné s a királyi ház hercegnői üdvözlék, s a kis trónterembe kísérték a magas érkezőket.

Erre Lipót hg. és hgné a szolgálattelvő hölgyek és urak által a fekete lépcsözet aljáiig visszakísértettek és ünnepies menetben a schvabingi országot melletti palotába mentek. Sürü néptömegek özőnlék körül a diszkocsit folytonos éljenzések közt. A magas párnak az osztrák követségnek majdnem összes tagjai Salzburger élje utaztak.

Szt.-Pétervárról jelentik, hogy a német császár 27-én oda megérkezett, s a program szerint fogadtatott. Roppant néptömeg kísérté szakadatlan éljenzésekkel a téli palotáig, hol a Preobrazensky ezrednek egy diszörsege volt felállítva. Mindazon ezrednek jelentésének átvétele után, melyeknek főnöke a császár, ez utóbbi a czár, s annak egész családja által lakására kísértetett. Sándor

császár a német császárnak ajándokul saját arczképét s egy diszkardot nyujtott át a György keresztel, a vas keresztel a Pour le merite renddel, s ezen felirattal „Sa ehabrost“ (vitészéget), valamint Lapis lazuliból készült vázakát és írószereseket. Vilmos császár megvolt lepve s meghatva. Miklós hng áthozá a Caluga e. zászlóját, melynek főnöke a császár. A hngöknél tett látogatások után családi ebéd volt.

A „Russischer Invalid“ szerint a khivai expeditió orenburgi hadteste az első és második orenburgi sorászólóalj kilencz századából egy árkász osztályból, 600 orenburgi és 300 urali kozákból, 6 lovas ütögből, 4 husz fontos mozsár és vont esövíű ágyból áll. Az ágyuk és hadiszerek átszállítása az embai állomásig kétfogatú szánok által történik. A tüzérsegi lovak kimelés végett zablán vezetnek.

Szentpétervár, pr. 28. A város a német császár jelenléte alkalmából zászlókkal van díszítve. — A „Golos“ és „Ruszkij Mir“ Vilmos császárt, mint Oroszországnak 1813 óta hű szövetségeseit üdvözlik.

Mint Konstantinápolyból 28-ról jelentik, Lesseps azt indítványozá, hogy az államtanács elé terjesztessék eldöntés végett azon kérdés, hogy vajjon a Suez csatorna társulatot az engedményi oklevél szerint megilleti-e azon jog, hogy a csatorna vámat az eddigi módon számithassa fel, miután az angol követség ezen indítvány ellen felszólalást emelt. Lesseps egy iratot intézett a nagyvezérhez, melyben azt javasolja, hogy az említett kérdés egy oly bizottmány elé terjesztessék, mely hadani török ministerekből állana, különböző nemzetiségű kitünö szakférfiak, így pl. Hobart pasa, egy angol tengerészeti tiszt, egy német mérnök részvétele mellett. Ezen bizottmány nézete a szultán elé terjesztendő kit egyedül illet a végleges eldöntés.

ÜJDONSÁGOK.

Kolozsvár, május 1-én.

— **T. olvasóinkat** kérjük, méltóztatásnak előfizetéseiket mihamarább megújítani, nehogy a lap küldésében fenakadás történjék.

— **Gizella főhercegnő hozományja.** A „L. C.“ szerint az ifju pár a házassági szerződés értelmében évi 500,000 apanaget, és azonkívül Gizella főhercegnő a királytól évenként 120,000 frt gombostü-pénzt kap.

— **Bartakovics Béla** érsek ő exja áldozatkészségének újabb nagylelkü bizonyosságát nyujtá, az egri muzeum számára nem csak a Plank Ferencz féle értékes régiséggyűjteményt vette meg négyezer forintért, s nemsak a teremre kiadott két ezer forint költséget kegyeskedett fedezni, hanem egy 30—35,000 frtot érő és ötven darabból álló képgyűjteményt is ajándékozott számára. E gyűjteményben Tintoretto, Salvator Rósa, Bassano, Van der Velde, Mengs Ráphael és Vernet-től is vannak művek.

— **A világiállítási** magyar országos bizottmány végrehajtó bizottsága folyó hó 25-én Korizmics László elnöklete alatt tartott ülésében tárgyalás alá vette azon módokat, melyek lehetővé tennék, hogy a bécsi kiállításról szóló jelentés, miután hivatalos uton való kiadását az országgyűlés ismeretes törlései elejtették, magán vállalat útján létre jöhessen. Alkalmat az e tekintetbeni tárgyalásokra Ságocsy Péterffy József urnak egy kérvénye adott, melyben nevezett mind a közigazdasági miniszternek, mind a végrehajtó bizottságnak anyagi és erkölcsi támogatását kéri egy általa kiadandó és a kiállítás leírását tárgyzó irodalmi vállalat megindítására. A bizottság a jelentés kiadására nézve egy, ez ügyben eljárás Keleti Károly, Xantus János, Bedő Albert, Lechner Lajos és Rath Károly bizottsági tag urakból állott albizottság jelentése alapján abban a véleményben állapodott meg, hogy az legbiztosabb alapra akkor volna fektetve, ha élére valamelyik hírnevesebb kiadónk állana. Hozzávetöleges számítás szerint az egész munka 200 diszes 8 rétü ivre terjedne, melyből 50 iv az általános nemzetgazdasági áttekintésre 20—25 iv a mező- és erdőgazdaságra, 5—10—15 iv az egyes iparágak fontosságához mérten az iparra, ugyanannyi a közoktatásra, művészekre esnek. Az egész füzetcyclus 16 frtba, egyenkint véve 20 frtba kerülne; a kiadás költségeinek fele részét biztosítaná az előfizetés, a másik részre nézve hozzávetöleges számítás szerint 10.000 frtra nézve a közigazdasági miniszter ur fel volna kérendő ar-

ra, hogy az 1874-ik költségvetésbe a kiállítási jelentés címén biztosító alakpén 10,000 frtot vegyen fel. A kiállításról szóló jelentés létrejöttét a bizottság most is igen kívánatosan tartja, mert a bécsi világiállításnak hazánkra háromlóról intellectualis hasznát csak is egy talpraesett jelentésben lehetne állandósítani. Ennélfogva egyhangulag elhatározottat: a bizottság véleményének a közigazgatási miniszter ural való közlése.

— **A „N. Fr. P.”** azt újságolja, hogy Kerkapoly mindjárt az escompte-bank létesítése után egy új magyar kereskedelmi bankot szándékozik életre hívni, még pedig 45 millió alapítókéval jelentékeny külföldi tőkepenzesekkel szövetségbe.

— **Gróf Eszterházy Kálmán**nak a B.-Hunyad melletti havasokon gyönyörű fekvésű szép telepe van, melynek rendeltetése az építéshez kívántató fagerendákat, egy szóval mindennemű épületeket szolgáltatni. A telepen és környékén körülbelül 300 apró fűrészmalom dolgozik s még sem győzi a munkát, oly sok a szükséglet. Ez okból a gróf főispán egy gőzfűrészmalomot rendez be, mely ama 300 apró malomnak munkáját egymaga elvégzendő. A gőz gépet ép most szállítják fel a havasra. Kik ez érdekes telepet látni óhajják Kolozsvárról 6—8 óra alatt részint szekéren, részint lóháton felrándulhatnak.

— **A szultán kincse**, melyet a közkiállításra kiválogatott, Bécsbe 20 ládába bepakolva megérkezett s mintegy 25 millió frtra becsülik, pedig a divatos ékszer s az olyan, mely csak drágasága miatt érdekes, otthon maradt, ellenben a történelmi vagy műbecsű darabok felküldettek. — Ezek közt van I. Selmán gyémánt fegyvere, Nadir sahnak Bagdad elfoglalásakor zsákmányolt esett trónja 240 font tisztá aranyból, magyarónyi gyöngyökkel diszitve. 20 szultán gyémánt foglárjai, diszfégyverek, tegezek, lószerszámaik, pipák. II. Osman arany asztali edénye, a kínai udvartó ajándékképpen nyert igen szép porcellán és kristálykészletek stb. E holmi egy külön vas pavillonban nyolcz török őrzete alatt lesz kiállítva.

— **Időjárásunk mennyire megváltozott** arról tanuskodik az, hogy a vidéken p. Gyalu környékén, nem kell félóránnyira menni és havon sétálhat az ember. A dér pedig minden reggel leforrása az ifjú plántákat elannyira, hogy szegényeknek majdnem kellend kapálás. Egyébiránt vigaszul irhatjuk gazdáinknak, hogy 1867 elején sem volt ez különben s még is a legjobb bor- és gyümölcs termő év volt az.

— **A javában folyó megyegyűlésről** kimerítő jelentésünket jövő számunkban adandjuk.

— **Duret József**, francia nyelvtanár, a kolozsvári m. kir. egyetemen a francia nyelv elemeiből hétfőn, szerdán és pénteken, a francia irodalom történetéből pedig, kedden, csütörtökön és szombaton mindig délután 6 órától 7-ig, fogja hetenként előadásait tartani.

— **A műkedvelői szövetség** alakuló közgyűlését mint halljuk, vasárnap mindenesetre megfogja tartani. A sietés tekintetben igen ajánlatos, mert úgy is sok időt igénybe vesznek az előadáshoz készüldések, már pedig ha a kezdet jó volt, legyen gyorsabb s jobb annak folytatása.

— **Az akadémia nagy termének szépítésére** szükséges pénzalap tudvalevőleg boldogult Eötvös kezdeményezése folytán jött létre, ki minden kinevezett püspökhöz a kinevezés után levelet írt, melyben fölkerítte, hogy az akadémia nagy termének egy-egy üres négyszögének diszítésére szükséges költségeket elvállalja. A később kinevezett püspökök sem feledkeztek meg ez üdvös célról és így összegyűlt az az összeg, mely a terem diszítésére szükséges, úgy hogy a diszítés munkálatai már legközelebb megkezdhetők.

— **Tiszelt szerkesztő ur!** Kérjük azon szívessegre, engedjen becses lapjában egy kis tért sorainknak. El nem mulasztjuk nyilvános köszönetet nem mondani a színházi rendező urnak azon páratlan figyelem és rendezésért, melyben a páratlan számban járó publicumot egész saison alatt részesítette, nemcsak, hogy minden új és jó darabot a páros számnak adta; de még annyira sem gondolt, azokat a páratlanok számára is ismételtetni, bizonyos, hogy okai lehetnek rá és az intrigua finom szálait firkészni sem óhajjuk; de hogy hátatlanoknak ne látszassunk, sietünk hálás köszönetünk nyilvánításával, mielőtt elutazna a tiszelt rendező ur. **Több páratlan színházlátogató.**

— **Május első napja** kemény dérral köszöntött be, délfelé szép derült napunk volt. A sé-

tatért igen sokan keresték fel s várták a tanuló ifjuság énekét, mi azonban elmaradt, A tó vizén uszáltak a könnyű csónakok, e napon nyitattván meg a csónakázási idény. Reggeli 5 órakor pedig a város főbb utcáit a katonai renekar járta végig s Faraó ivadéka is házról házra jártak ráhúzva a ropogós csárdásokra.

— **A kassai vasárok törpéje**: Vizsoly világhírű néz. Egy vállalkozó — ellátás s 30 ft. díj mellett — külföldi körútra viszi. E magyar törpe 27 éves igen kicsi, de arányos testalkatu, kivéve, hogy feje kissé nagy. Jókedvű emberke, ki szereti a zenét és bort s örökölt paraszt telkét is e kedvtelésére költi.

— **Aristophanes Párisban**. Két ifjú francia író: Jovillet és Millaud arra vállalkozott, hogy Aristophanes „Plutus”-át a modern színpadra ültesse. A vígjáték szerkezete a régi maradt; csak azon részek hagyták ki, melyekben a mai közönség megbotránkozhatnék. A fővonásokban a két francia Aristophanest annyira divatosítá, hogy az ó-görög demagogia a jelenkor szociálitáinak torzképévé lőn.

— **Bismark hercegi diplomája**. Vilmos császár Sz.-Pétervárra távozta előtt aláírta még az államkancellárnak hat egész hónapon át készült diplomáját, melynek szövege hat lapra terjed. Az első lapon áll a császár czime iv-alakban, körítve a tizenkét tartomány czimerei által, ezek fölött áll a sas, alattok a császár névalírása. A második lapon indokoltatik a hercegi állásba emelés s különösen ki vannak emelve a herceg „elévülhetlen érdemei” a német haza egysége és nagysága körül; a harmadik lap hozza a felemelési okmányt, a negyedik az ezen méltóság öröklésére vonatkozó határozatokat, az ötödik és hatodik a hercegi czimer leírását s a hetedik magát ezimert. A régi Bismarkféle czimer ez, csak hogy most a hercegi paláttal s jobbról a porosz, balról pedig a brandenburgi sással diszítettett. A czimertől jobbra dán, balra osztrák, fölött francia zászlók alkalmazvák: mindezek alatt pedig Strassburgnak gyönyörű mintaképe. A nyolczadik lap a czimer leírásának folytatását, a kilencedik a nemhercegi utódokra vonatkozó határozatokat, tízedik a császár aláírását és a rubrumot, a tizennegyedik és tizenkettedik kivonatot hoz a herceg hitbizomány-alapítványi okmányából.

— **(Necrolog.)** Gspan Károly a maga valamint neje Schwarzl Mária s gyermekeik: Károly és Albert, továbbá testvére Matild, ennek férje Krennitsky F. Jakab és gyermekei: Amandus, Mari, Ottó, Aladár, Emil és József, úgy szintén nagy-nénje öz. Návai Mihályné, szül. Gspan József, és öz. Leisor Keresztélyné, szül. Gspan Franciska, nemkülönben sógorasszonya öz. Gspan Ottóné, szül. Schmidt Károlina, és még számos rokonai nevében szomorodott szívvel jelentő forrón szeretett atyjának, az illetők ipjának, nagyapának és testvéreinek Gspan Károly, Kolozsvár városi volt első orvosnak, folyó hó 29-kén délután 2 és fél órakor életének 58-dik, özvegységének 8-dik évében, hagymázban történt gyászos kimúltát. — Megszűnt élni az, ki a városnak hosszú időn át közbecsülésben álló munkás polgára és tisztviselője volt; oda lőn az az élet, melynek nagyobb része a közjó előmozdítása, s embertársai fájdalomnak enyhítésében telt el, s az, ki másoktól a halált eltudta üzni, maga pedig kénytelen volt hatalma előtt meghajolni. A seb, mi fia elhunytá ütött, csak siettetle halálát. Fájdalommal telt szívvel állják körül hült tetemét gyermekei s unokái, kiknek boldogsága előmozdításán fáradozhatlan szorgalommal munkálkodott. Földi részei május hó 1-n d. u. 4 órakor fognak belmagyar-utczai 39-ik szám a. levő szállásáról a róm. kath. egyház szertartása szerint az örök nyugalomba kikisérteni, lelkéért pedig az engesztelő áldozat május hó 2-kán d. e. 10 órakor a kegyes rendiek egyházában fog az egek urának bemutatni, mely két végtisztességre az elhunyt rokonai, barátai és ismerősei szomoruan meghivatnak. Kolozsvárt, ápril 30-án 1873.

A „Kol. Közlöny” eredeti távsürgönye.

Feladatott Bécs máj 1-én d. e. 9 óra 50 p. Érk. Kolozsvárra máj. 1-én d. e. 11 ó. 40 p.

A hadügyér ígéretet tett a magyar delegatió hadügyi bizottságának, hogy a határ-örvidék felosztásával az új csapatelhelyezést is keresztül viszi. A költségvetési bizottság megtagadta a határörvidéket illető költéségtöbblet megszavazását; e részben a gróf Andrássynál folyt eszmecsere sikertelen volt.

A világiállítás megnyitására borús esős időnk van.

Képcsarnok.

A vas-szigeten.

Noé Henrik utazási rajza.

Kasztor és Pollux az ikerjegyeczek, mindenek fölött világhírűek. E helyt egy Polluxot láthatni, mely 71 grammot nyom. Foresi készséggel beszéli el, mégis mindannyiszor borzadoz, mint tevő neki egy londoni vegyész az ajánlatot, hogy ő mindezen egyetlen és páratlan pollux-jegyeczeket romboltassa szélylyel, mikép azokból a caesium nevű érczet lehessen előállítani, mely a létező világban egyedül ezen halvány kristályok beljében található. De Foresi nem kevésbbé csüng Polluxán, mint a brit vegyész az ő caesiumán s így tehát a tudományos világnak egy darabig türelemmel kell várakoznia, míg az érczhalmaz állapotú caesiumból egy golyónyt láthat együtt. Mindezt ideig még csak annyit tudnak fölőle, hogy az ezen cseppkőhöz hasonló köképződményekben tartalmazatik. De a muzeum úra azokat bizonyára nem fogja szilakokba törtetni engedni, csak azért, hogy a vegykotyvalékoknak az ő hite szerint megrovást érdemlő kíváncsisága kielégítést nyerjen.

A gyengédebb eem itten talán leginkább a smaragdokat fogná bámulni, melyek e helyt az igaz, minthogy a vaséleg azzal nem kötődött egybe, épen nem mind zöld színűek. Vannak köztük vitzisztaságuk is — melyek ép oly szépek, mint a többiek. Belőlük s több másnemű drágakövekből hány esodaszép nyakéket lehetne egybeállítani.

Ily módon a szigeten egy szép emlék lőn teremtve. Minthogy szándékozom később egyszer adandó alkalommat még többet mondani el arról, kedvem kerekedett mintegy kezdetnek — ez egyszer csak ennyit szólni róla — s egyáltalán meg nem említeni Napoleon házat, a bányákat, a baguot s ezekhez hasonló az utazási kézikönyvekben csillaggal ellátott nevezetességeket. Valóságos oázis az az Olaszországba utazóra nézve, hol kedvtelve megpihnehet, valamint ura is kivélt képez a szigetvilág és szárazföld signori közét. Arra nézve, hogy teljesen boldognak érezze magát, ezt mondá legalább nekem, csak egynek érezi hiányát — azon nyelv tudásának hiányát, melyen azon tudománybeli nevezetesebb vívmányok leírva vannak, melyre nézve ő itt gazdag nyers anyagot gyűjtött egybe. Így aztán folytonosan a francziákra van utalva s minduntalan várakoznia kell addig, míg eszükbe jut honfiktársaim e vagy ama munkáját lefordítani. Tudni óhajta, hogy mi tartalmazatik H a c k e l „teremtés történeté”-ben és Geiger „a nyelv eredetéről” írott művében.

Mialatt mindezekről beszélgetek egymással, a tramontana kissé lecsillapult s mi kíséltőlünk a tengerpartra, hol a vérvörös kamelia virágok még ingadoztak a fölöttük elhúzódott szélvihar következtében; a tenger partját, a melynek szélén az elnyaló fehérvárics réteg a szemet kápráztatá s melynek azur kék árja nem kevésbbé szemet-ösábitólóg ölelé körül a szigetet, mint amaz időben, melyben ama serpentin-amulettak a tenger partra hulltak, melyek most oda fenn a porladozó koponyák szomszédságában hevernek. b. d.

Közgazdaság.

Én ha nem is egészen de nagyobbára ismerem a Rikán belőli gazdaságok akadályait. Tökéletesen megvagyok győződve, hogy a tagosítás soká nem késhe.

Most még mi kisebb birtokosokul is hozzá szólhatunk; s szinte merem állítani, hogy reánk nézt most — de csak is most — nagyobb előnyvel keresztül vihető, mint a nagy birtokosokra nézt.

Valahol a tagosítás életbe lépett, a kis birtokosok a falu szomszédságában, tehát a legjobb földékből kapták ki illetőségeket.

A nagy birtokosok a „Sion hegy”-re szorultak. Hogy terményeit onnan haza ne hordják, s a trágyát meg vissza: ott építenek szerelmes hajlékot. Mivel pedig kutot nem áshat, tornát nem csinálhat: hordókba szekeron kell, hogy eseléd, marhá, munkásainak vizet hordjanak.

Mekkora előny reánk kis birtokosokra nézt a falu melletti rata!

Talicskán is megtrágyázhatjuk földeinket. Birtokunk melletti porokban meg is feredhetünk.

Dolgosainkkal, ekánkkal nem kell több órai távolságra járn.

Semmi új épütetet, istalót, csúrt s több ilyeneket nem kell építenünk, mivel ezek belső telkünkkel már meg vagynak.

Ne makaoskodjunk tehát — különben mi kisebb birtokosokul.

Ne szalasszuk el a jó alkalmat; mert nem sokára eljön az idő, mikor megkerdezésünk nélkül is életbe lép a tagosítás: s vajjon akkor nem sohajtottuk-e így fel?

„Nem szeretem ezeket.”

Ujabbán mondom; tegyük félre minden gyűlöletet, irigységet. Fontoljuk meg a jelenetés jövőt. Magunk jelenlegi és gyermekeink jövőndő jobb létekeré tagosításunk. Ekkor és csak is ekkor érdemeljük a „józan felfogás. Gazdai belátás” elnevezéseket.

Fodor József.

Kolozsvári piac. Egy pár szép ökör 420 ft. Egy pár közepes ökör 320 ft. Egy pár szép tehén 220 ft. Egy pár közepes tehén 190 ft. Marhaus fontja 23 kr. Borjúhus fontja 18 kr. Egy pár szép disznó 220 ft. Egy p. közepes 160 ft. Egy pár süldőmalacz 60 ft. Disznóhus fontja 26 kr. Szalonna, nyers mázsája 35 ft. Szalonna, száraz mázs. 48 ft. Szalonna füstölt fontja 48 kr. Fagygyu mázsája 24 ft. Zsir köz. kupája 1 ft. Zsir, hájszir kup. 1 ft 10 kr. Ludzsir kup. 1 ft 40 kr. Szóna, szekere 15 ft. Szalma, szekere 11 ft. Fa, száraz hosszú öle 26 ft. Fa, száraz rövid öle 12 ft. Nyersfa szekere 6 ft. Egy pár pulyka 4 ft. Egy pár liba 2 ft 80 kr. Egy p. káppan 1 ft 40 kr. Egy p. csirke 50 kr. Tojás 5 db 10 kr. Deszka párja 1 ft — kr. Zsindely ezre 4 ft. 60 kr.

Biasini gyorsutazási menetrendje 1873 márczius 10-től.

A magyar keleti vasut menetrendjét márczius 10-én megváltoztatván, következő menetrenddel indulnak

Kolozsvár és Felvincz között:

Kolozsvárról Tordára és Felvinczre indul naponként háromszor, reggeli 8, délután 4 és estvéli 7 órakor, a délutáni 4 órai menet Segesvárt, Károlyfehérvárt és Aradot köti összes várakozás nélkül, az estvéli 7 órakor induló gyorskocsi a Marosvásárhelyre induló vonathoz csatlakozik várakozás nélkül.

Felvinczről Tordára és Kolozsvárra indul naponként kétszer, éjjeli 1 órakor a Marosvásárhely felől jövő utasokkal, és reggeli 5 és 6 órakor a Nagyszeben, Segesvár, Károlyfehérvár és Arad felől jövő utasokkal, ezen 5 és 6 órai indulásra mindég két gyorskocsi fog Felvinczen lenni, úgy, hogy bármennyi utas jönne is a három irányból, a tovább szállításra bizonyosan számithassanak.

Kolozsvárról Szamosújvárra és Deésre naponta kétszer, reggeli 8 és délután 3 órakor. naponta kétszer, reggeli 7 és délután 1 órakor.

Arszabály 30 font szabadpodgyászszal: Kolozsvárról Tordáig vagy vissza 2 ft, tulsuly 2 kr; Kolozsvárról Felvinczig vagy vissza I-ső és közbelső Coupe 4 ft, hátulsó Coupe 3 ft 50 kr, tulsuly 4 kr. Kolozsvárról Szamosújvárig vagy vissza I. és közbelső Coupe 2 ft 40 kr, hátulsó Coupe 1 ft 80 kr, imperial 1 ft 70 kr, tulsuly 3 kr. Kolozsvárról Deézsig I. és közbelső Coupe 3 ft 20, hátulsó Coupe 2 ft 70 kr, imperial 2 ft 50 kr, tulsuly 4 kr. A közbeeső kisebb állomások 40 krajczájával mértföldenként számíttatnak, azon megjegyzéssel, hogy a megkezdett mélt ógészbé számíttatik.

Minthogy a t. cz. utazó közönség kényelmére az iutélet minden lehető kényelemről gondoskodik, reméli további partfogásaikat is megnyerhetni.

Kolozsvárt, márczius 3-án 1873.

Kibédi Biasini Domokos.

gyorsutazási tulajdonos és igazgató.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

Ápril. 30-ról. 1873 5% metaliques 70.35. nemzeti kölesön 72.90. 1860-diki államkölesön 102.50. Bankrészevények 947.—. Hitelrészevények 325.25. London 108.90. Ezüst 107.90 Cs. kir. arany —.—. 20 frankos arany 8.74.

Földtehermentesítési kötvények: Magyar 80. 50. Temesi 77.50. Erdélyi 78.—. Horv. Szlavon 81.—.

Felétős szerkesztő Sándor János.

Arkánium
 melyet sokféle képen utáznak, valódimondásban
 Kolozsvárt: Fölly Mihály (a főtérén),
 M. Várszékhely: Fogarasi Demeternél, Brassóban: J. L. Heshsimernél, Segesvárt és Szebenben: J. B. Misselbacher és fainál Nagy-Bányán: Huszovszky Józsefnél kapható.
 Nagy bádóg 1 frt, kis bádóg 80 kr. Egyes bádóg megrendelése is utánvétel mellett gyorsan teljesíthető. Ugyanott kapható citrom kenőcs, egyedülálló szer a fagyhólyagok és tyúkszem ellen, 1 tégely 50 kr.
 Egy kivonat naponta érkező hasonló dicséret-levelekből:
 Sziveskedjék nekem ismét 6 adagot az ön arcnummijából küldeni, mely magát itt fényesen igazolta.
 Teljes tisztellel
 Batthyányi grófné.
 715 3-12

12-12
Bollinger Ferencz bécsi gépmérnök.
 újanjavított s újabb időben legkeresettebb
HORDOZHATÓ JÉGPINCZÉK
 gyára, ajánlja legjelesebb jégpinczéit sör és bor sat. számára, jég-hűtő készületek, ételek, tej hús, zsírművek sat. eltarására, víz hűtő készületek, fagyalt-gépeit és rezervoirjait fagyalt számára, aránylag legolcsóbb árban. Ajánlja továbbá az emittet szög- és napezsgő- és sapjait s hordódugaszait, pince felvönőit, jégekészítőket és a nélkül, s mindenféle igazlásokot eszközöl, valamint csapatokat és dugaszokat újakkal becsereél. Megrendelések az emittet tárgyakra, valamint vendéglők és kocsmák be- és ártégyekkel szolgál.

802 1-3
Eladó szőlővesszők.
 Graf Mikó Imre ur ó nmlga oláh szőlővási jószágában, gazdaságt Albert Lajosnál (utóposta Felvincz) még kapható 10.000 dr. ültetni való Semillion vessző, ezere a 20 frt. Marosújvári jószágában pedig, borász Fodor Györgynél, (utóposta Felvincz) Alexandria muskatály, 2000 dr. vessző, ezere a 10 frt. Trámini 1000, a 5 fr. Furmint a 4000 ezere a 5 fr. és Bakator 5000, ezere a 4fr.—

768.
Eskoros rohamokat (Nyavalyatörés)
 gyógyít levelezés útján a eskor szakorvosa dr O Killisch, Berlin, Louisenstrasse 45.
 E pillanatban 1000-nél több beteg van kezelése alatt.
 661 59 - *

(689) 5-12
 Legnagyobb fontossázu
szembetegeknek.
 Kérem nekem postafordultával 3 üveggel küldeni; csak 1 üveget használtam, de más két embernek is, a kiknek belőle adtam, ugyanazon jó szolgálatot tette. Udestedt Ehrfurt mellett 17/6 1872. **Bienert W.**
 Ezen valódi dr. White-féle szemviz Erhardt Traugottól Gr.-Breitenbachban Thüringenben, nagy világhíre mellett szabadalmazva is van, 1822 óta mint legjobb nép- és háziszer — nem gyógyszer — ismeretes és híres, és kapható üvegszámba 1 frtjával. **Kolozsvárt: Binder K.** a „Szenthárom-sághoz” címzett gyógyszerárában a belmonostor utcában; továbbá **Kronstädter Józsefnél**, főter 2. sz. a zálogkölcsön-intézetnél és a külmonostor utcában 134. sz. a.

785 5-5
Legnagyobb nyereségremény.
260 huzás-ra.
 melyben
 13 főnyeremény 300.000 forintos,
 2 főnyeremény 280.000 forintos,
 2 főnyeremény 250.000 forintos,
 7 főnyeremény 220.000 forintos,
 8 főnyeremény 200.000 forintos,
 5 főnyeremény 150.000 forintos,
 2 főnyeremény 110.000 forintos,
 és még számos 100.000, 60.000, 50.000, 40.000, 30.000 forintos stb. nyereményre játszhatni

A. csoportu játéktársulatunkban
 egy részletjeggyel 13 részre ö közt 25 évn gyűdes 7 fős részletfizetéssel.
 E kedvelt csoportban meg van minden Austriában létező állam- és magánkölcsön-sorsjegy, a melyek árkelet szerinti értéke teljes brűz tés után készpénzzel fog a részvevők közt felosztatni

Mindjárt az első
 7 fős évnegyedes részlet lefizetése után minden résztvevő játszik május 1-én a **Keglevich-sorsjegyekre;**
 május 3-án az innsbureki; május 5-én a salzbürgi; május 15-én a magyar állam és június 1-én az 1864-ki sorsjegyek huzására.

A közelebbi huzásokra
 ajánljuk 20 braunschweigi sorsjegyre alakított játéktársulatainkat, havonként 2 fr. részletfizetéssel; huzás május 1-én, főnyeremény **20.000 tallér,**
 20 darab magyar 100 fős sorsjegyre, negyedévenként 7, vagy havonként 6 fős részletfizetéssel, huzás május 15-én főnyeremény 150.000 ft.
 20 drb. 1864-ki 100 fős sorsjegyre, negyedévenként 9, havonként 8 részletfizetéssel.
 20 drb 1864-ki 50 fős sorsjegyre, negyedévenként 5, havonként 4 ft. részletfizetéssel, huzás június 1-én. főnyeremény 250.000 ft.
 E csoportban mindjárt az első részletfizetése után 20 drb sorsjegyre játszik a résztvevő, s nyeres esetén a nyeremény húszadrészt azonnal készpénzzel kikapja. Minden részlet teljes lefizetése után minden résztvevő egy eredeti sorsjegyet fog kapni.

Részletjegyekkel
 egyes sorsjegyekre és tetszés szerinti összeállított sorsjegy-csoportokra, a melyeknél résztvevő az első részlet lefizetése után egyedül játszik minden nyereményre, szolgálunk havonkénti vagy negyedéves részletfizetés mellett a legutányosabb föltételek s a légelőnyösebb összeállítások szerint.

Az österr. Industrialbank
 részlet-osztálya
 ezeltől
Fürst Ede
 Bécs, István tér 2 szám
 (Utánnyomat nem díjaztatik)

A kolozsvári
hitelbank és zálogkölcsöntársulat
 elfogad
 készpénz betételeket 100 frttól kezdve **pénztárjegyekért**, a melyek után 6% kamatot fizet. E pénztárjegyek értékét Pesten is felvehetni az **angol-magyar banknál**. A kamatok 3 havonként fizettetnek.
 A bank **kölcsönöket** ad mindennemű értékpapírra, arany- és ezüst tárgyra s más értékes ingóságokra.
 Leszámitól váltókat; vesz értékpapírokat.
 Elvállal pénzbekajátásokat váltókra, utalványokra.
 Törlesztési kölcsönöket eszközöl **500 frttól kezdve telek- könyvezett birtokra 24 1/2 vagy 34 évre;** a törlesztés és kamat 8% illetőleg 6 3/4 %-ot tesz.
az igazgatóság.
 95- * (21)

Legújabb hangjegyek.
 Ifjúsági iratok és képes könyvek minden kor számára.
 Ima- és ájtatossági könyvek, egyszerű olcsó, ugyszinten diszkötesben.
 Iskolai könyvek, nagy választékban.
 A hirtalpokban bármely könyvkereskedés által hirdeltet könyvek, hangjegyek, állományosan és azonnal kaphatók.

Demjén László
 A hirtalpokban bármely könyvkereskedés által hirdeltet könyvek, hangjegyek, állományosan és azonnal kaphatók.

Legújabb hangjegyek.
 Iffjúsági iratok és képes könyvek minden kor számára.
 Ima- és ájtatossági könyvek, egyszerű olcsó, ugyszinten diszkötesben.
 Iskolai könyvek, nagy választékban.

mi. k. egyetemi könyvtár Kolozsvárt
 Zongorák 300 ftól 450 ftüg
 Pianinok 350 ftól 450 ftüg.
 Használt zongorák 80 ftól 180 ftüg.
 A legolcsóbb árón a minőség szerint, jótállás mellett.

Demjén László
 A hirtalpokban bármely könyvkereskedés által hirdeltet könyvek, hangjegyek, állományosan és azonnal kaphatók.

Demjén László
 m. k. egyetemi könyvtárúsnál Kolozsvárt megjelent és általa minden könyvkereskedésben kapható:
Kolozsvár története.
 Oklevéltárral. (I.) Ös-, ó- és középkor. (513. Kr. e — 1540. Kr. u.)
 Egy külön kötet világsító rajzokkal. (36 tábla.)
 Irta **Jakab Elek.**
 Ára 10 frt. (327)
 E minden tekintetben nagy, epochalis munkát itt hosszasan dicsérgetni és ajánlani feleslegesnek tartom, csak annyit kívánok megjegyezni, hogy Kolozsvár város e munka kiadásával magának maradandó emléket emelt. Siessen tehát e város értelmes t. közönsége, e munkát pártfogása alá venni és terjeszteni, hogy a nagyszorgalmu és szaktudós írónak minél több kedvet öntsön e munka folytatására, melynek legérdekesebb része az ujabbr története lesz. A ki megszerezte magának ezen 3 részből álló első kötetet, az bizonyára érdekl fogja lapozgatni és benne bevarakodni, s a folytatását minden áron megszerezi magának.

Székely oklevéltár.
 Kiadja a m. történelmi társulat kolozsvári bizottsága,
 szerkesztette
Szabó Károly.
 I. kötet 1211 — 1519. 1872 Ára 2 forint.